

Warszawa, dnia 19 maja 2020 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

PT3.8102.9.2020.PRJ.223

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

W nawiązaniu do Pana pisma z dnia 10 kwietnia 2020 r., znak: V.511.164.2020.KB/PM dotyczącego prośby o poinformowanie, czy w resorcie finansów rozważane jest wprowadzenie rozwiązań umożliwiających uproszczenie procedury zwrotu podatku VAT przedsiębiorcom oraz skrócenie terminu jego zwrotu, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹, dalej „ustawa o VAT”, przewiduje maksymalne terminy zwrotów podatku VAT, wynoszące odpowiednio 25 dni, 60 dni oraz 180 dni.

Należy przy tym pamiętać, że zadeklarowana przez podatnika nadwyżka podatku naliczonego nad należnym do zwrotu na rachunek bankowy każdorazowo wymaga – przed dokonaniem wypłaty – weryfikacji jej zasadności przez organ podatkowy, co ma na celu zarówno ochronę interesu skarbu państwa, jak i również ochronę przedsiębiorców przed nieuczciwą konkurencją ze strony podmiotów, które poprzez niedozwolone praktyki zmniejszają swoje obciążenia podatkowe.

W przypadku braku wątpliwości co do zasadności zwrotów podatku VAT naczelnicy urzędów skarbowych mogą dokonywać i dokonują ich również przed upływem maksymalnego terminu tego zwrotu. Tym samym, w przypadku pozytywnej weryfikacji danego zwrotu, przepisy o podatku VAT nie przewidują wstrzymania tego zwrotu do upływu maksymalnego terminu na jego zwrot.

W przypadku uzasadnionych wątpliwości w tym zakresie, wymagających przeprowadzenia pogłębionych czynności sprawdzających czy nawet kontroli podatkowej, zwłaszcza w przypadku gdy podatnik uchyla się od obowiązku składania informacji JPK_VAT, organ podatkowy jest uprawniony do wydłużenia ustawowego terminu zwrotu podatku. Zaznaczyć jednak należy, że są to sytuacje wyjątkowe. Nie podlega im również podatnik stosujący metodę podzielonej płatności. Każdorazowo interes podatnika jest przy tym chroniony, poprzez możliwość zaskarżenia działania organu. Zwrot podatku po terminie wiąże się ponadto z naliczeniem odsetek za zwłokę na rzecz przedsiębiorcy.

Generalne skrócenie terminów ustawowych zwrotu VAT, mogłoby generować ryzyko ewentualnych nadużyć w podatku VAT. Pozbawiłoby bowiem naczelników urzędów skarbowych,

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 106, z późn. zm.

w uzasadnionych przypadkach, niezbędnego czasu na weryfikację rozliczenia podatnika. W tym miejscu należy podkreślić, że ryzyko istnieje nie tylko po stronie budżetu państwa, ale również po stronie uczciwych przedsiębiorców, którym trudno jest konkurować z podmiotami, które stosują niedozwolone praktyki w celu uzyskania nieuprawnionej korzyści podatkowej.

Podobne zagrożenia wiążą się z realizacją postulatu uproszczenia warunków zwrotu przewidzianych dla zwrotu w terminie 25 dni zgodnie z art. 87 ust. 6 ustawy o VAT. Zmiany w art. 87 ust. 6 wprowadzono w związku z sygnałami o wykorzystywaniu tego przepisu przez oszustów podatkowych.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez KAS, urzędy skarbowe dokładają wszelkiej staranności, żeby zwroty na rachunki bankowe podatników były dokonywane niezwłocznie po uznaniu ich za zasadne. Kwestia dokonywania sprawnego zwrotu podatku VAT przedsiębiorcom poruszana jest w codziennych rozmowach Kierownictwa KAS z dyrektorami izb administracji skarbowych, w trakcie których poszukiwane są rozwiązania służące przyspieszeniu tego procesu biorąc pod uwagę zmieniające się dynamicznie warunki, w jakich obecnie się znajdujemy.

Mając na uwadze wskazane argumenty Ministerstwo Finansów nie prowadzi aktualnie prac zmierzających do zmian legislacyjnych dotyczących generalnego skrócenia maksymalnych terminów zwrotu VAT. W tym zakresie mając na uwadze trudną sytuację podatników wynikającą ze stanu epidemicznego wydano jednak zalecenia organom podatkowym aby, jak już wyżej wskazałem, dokładały starań w celu skrócenia czasu rozpatrzenia zwrotu VAT do absolutnego minimum i dokonywały zwrotów na rachunki podatników niezwłocznie po uznaniu ich za zasadne.

Jednocześnie odnosząc się do przedstawionych przez Pana Rzecznika postulatów, Minister Finansów z powagą i zrozumieniem traktuje wyjątkową sytuację prawno-podatkową, w której znaleźli się przedsiębiorcy. Pomocą dla przedsiębiorców znajdujących się z powodu pandemii w niekorzystnej sytuacji jest tzw. „Tarcza antykryzysowa”, która obejmuje regulacje prawne dotyczące 5 filarów: bezpieczeństwo pracowników, finansowanie przedsiębiorstw, ochronę zdrowia, wzmocnienie systemu finansowego, program inwestycji publicznych. Aktualnie w toku prac są następne rozwiązania prawne i finansowe dla przedsiębiorców, przeciwdziałające negatywnym skutkom społeczno-gospodarczym COVID-19, oferowane w ramach realizacji Tarczy Antykryzysowej².

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na już wprowadzone rozwiązania w celu zmniejszenia negatywnych dla biznesu skutków COVID-19, w tym w zakresie podatku VAT. Przykładowo:

- przesunięty został termin wejścia w życie nowej matrycy stawek podatku VAT o 3 miesiące;
- przesunięty został termin wdrożenia nowego JPK_VAT (deklaracja wraz z ewidencją). Wszyscy podatnicy podatku VAT będą zobowiązani do nowego sposobu rozliczenia podatku VAT od 1 lipca 2020 r.;
- w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonych w związku z COVID-19, przedłużony został termin na złożenie zawiadomienia do naczelnika urzędu skarbowego o dokonaniu zapłaty na rachunek niefigurujący w wykazie podatników VAT, o którym mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o VAT (tzw. White lista) z obowiązujących 3 dni do 14 dni;

² Zob. ustawę z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 695).

- do 30 czerwca 2020 r.:
 - będą stosowane dotychczasowe przepisy ustawy o VAT i przepisy wykonawcze do tej ustawy dotyczące stawek tego podatku,
 - do celów opodatkowania VAT będzie stosowana Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług,
 - wydane do 30 czerwca 2020 r. wiążące informacje stawkowe (WIS) będą zapewniały podatnikom ochronę dla czynności podlegających opodatkowaniu wykonywanych od 1 lipca 2020 r.

Powyższe rozwiązania antykrzysowe w zakresie podatku VAT adresowane są do wszystkich przedsiębiorców, u których wystąpi zagrożenie płynności finansowej w wyniku np. braku zleceń czy przerwanej produkcji. W tym trudnym okresie firmy nie będą musiały martwić się nowymi obowiązkami sprawozdawczymi. Zapewniam, że Ministerstwo Finansów na bieżąco monitoruje sytuację związaną z COVID-19 i dalsze odroczenie obowiązków sprawozdawczych jest przedmiotem wnikliwych analiz.

Podkreślić również należy, że przedsiębiorcy, którzy z związku z występowaniem COVID-19 będą mieć problemy z terminową zapłatą należności podatkowych, mogą wystąpić do naczelnika urzędu skarbowego z wnioskiem o przyznanie ulgi lub umorzenie zaległości. Wnioskować można m.in. o odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty czy umorzenie zaległości podatkowych³.

Odpowiedzią na ciężką sytuację płynnościową w branżach dotkniętych epidemią COVID-19 jest dodatkowo zaniechanie ustalenia opłaty prolongacyjnej w związku z odroczeniem terminu płatności podatku lub rozłożeniem zapłaty podatku na raty. Opłata prolongacyjna wynosi obecnie 4% kwoty podatku lub zaległości podatkowej. Zaniechanie ustalania opłaty prolongacyjnej dotyczy podatków stanowiących dochód budżetu państwa i następuje w przypadku złożenia wniosku o zastosowanie wymienionej ulgi w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu⁴.

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra Finansów
Podsekretarz Stanu
Jan Sarnowski

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

³ art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.).

⁴ art. 15za ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.).